

INFO K POSÍLÁNÍ DATOVÝCH ZPRÁV

Vláda umožnila dočasně rozesílat poštovní datové zprávy zdarma, nesmí však docházet k jejímu zneužívání

Vzhledem k aktuální mimořádné situaci je doporučováno maximálně využívat možnosti elektronické komunikace místo zasílání listovních zásilek a osobních návštěv pošt, úřadů a dalších institucí. Proto na základě vládního usnesení oznámilo Ministerstvo vnitra, že od 2. listopadu 2020 až do konce nouzového stavu je možné, aby uživatelé datových schránek rozesílali poštovní datové zprávy zcela zdarma.

Možnost zasílat poštovní datové zprávy zdarma se osvědčila již při první vlně koronavirové krize, proto vláda s touto akcí přichází znovu. Poštovní datová zpráva plně nahrazuje běžnou písemnou korespondenci mezi občany, podnikateli nebo firmami. Zasílání zprávy je zcela rovnocenné odesílání doporučeného dopisu, přičemž je zpráva navíc považována za doručenou již okamžikem přihlášení oprávněné osoby do datové schránky. Lze takto posílat například faktury, upomínky, smlouvy, objednávky, potvrzení nebo certifikáty.

Všichni uživatelé datových schránek budou o výše uvedeném rozhodnutí informováni prostřednictvím systémové datové zprávy.

Nicméně, stejně jako na jaře, se i tentokrát setkáváme s tím, že dochází ke zneužití této situace pro rozesílání nevyžádaných obchodních (reklamních) nebo jiných obtěžujících sdělení. Necelé dva tisíce uživatelů Informačního systému datových schránek byly začátkem listopadu „spamováni“ nevyžádanou reklamou na investování v době krize či cestování. Ministerstvo vnitra se snaží dopátrat, kdo za útoky stojí, aby mohla být udělena cílená pokuta, přičemž na jaře za takového jednání byly uděleny pokuty celkem ve výši 4, 5 milionu korun.

Stejně jako na jaře se případem zabývá také Úřad pro ochranu osobních údajů. Předseda této instituce Jiří Kaucký uvedl, že: „Zprávy odeslané prostřednictvím datových schránek mají sloužit pro standardní bezpečnou písemnou korespondenci. Jde o upřednostňovanou komunikaci uvnitř orgánů veřejné moci a mezi soukromými osobami a orgány veřejné moci navzájem. Jakékoli zneužívání datových schránek je proto špatné, ale v době nouzového stavu jde, při zneužití výjimečné bezplatnosti této služby, o nepřípustný hyenismus“.

V této souvislosti Úřad pro ochranu osobních údajů navíc připomíná, že není příslušnou institucí k projednávání tohoto druhu přestupku. Tou je právě Ministerstvo vnitra.

ŠKOLY

Může školské zařízení při distanční výuce požadovat, aby měl žák zapnutou kameru?

Úřad pro ochranu osobních údajů se vyjádřil k problematice používání kamer během distanční výuky a odpověděl na otázku, zda může školské zařízení po žákovi požadovat, aby měl při vyučování zapnutou kameru.

Podle Úřadu je kontakt s žáky (studenty) žádoucí a v některých případech dokonce nezbytný. Výuka v distanční formě má ostatně co nejlépe suplovat výuku ve třídě. Požadavek, aby žák měl zapnutou kameru pak vyplývá z právního titulu dle čl. 6 odst. 1, písm. e) GDPR, tedy splnění úkolu ve veřejném zájmu, kterým je škola jako správce osobních údajů pověřena na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Na druhou stranu je nezbytné brát ohled na individuální podmínky jednotlivých žáků (studentů), kterým má škola povinnost distanční výuku přizpůsobit.

Úřad neuvádí bližší podmínky či konkrétní postupy týkající se používání kamery při distanční výuce. Daná problematika spadá do působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, pro podrobnější informace k zajištění distanční výuky tak lze odkázat na Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem, které je dostupné například zde:

<https://www.edu.cz/metodika-provzdelavani-distancnim-zpusobem/>.

NÚKIB v rámci Festivalu bezpečného internetu zpřístupnil materiály pro 1. a 2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky gymnázií.

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) v rámci Festivalu bezpečného internetu zpřístupnil materiály, online kurzy a podcasty, které mohou základní školy využít nejen v rámci distanční výuky. Jedná se o soubor lekcí, které jsou rozděleny podle svého zaměření pro žáky 1. až 9. tříd základních škol, popřípadě pro odpovídající ročníky gymnázií.

V následujících řádcích se Vám pokusím ve stručnosti přiblížit zaměření jednotlivých výukových lekcí.

Pro 1. stupeň ZŠ

žáci ve věku 1. stupně jsou velmi aktivními uživateli internetu a veškerých služeb, které nabízí. Vzhledem k jejich nízkému věku nejsou schopni rozpoznat nebezpečí, která jim na internetu hrozí, a proto je potřeba je na tyto eventuální hrozby připravit.

Vanda a Eda v onl@jn světě. Jak se neztratit na internetu?

Jedná se o obrázkovou knížku a radiové povídání určené žákům 1. a 2. tříd základních škol. Jmenovaní sourozenci provádí své vrstevníky nástrahami internetu v pěti příbězích, kde se například setkávají s on-line predátorem. Cílem této lekce je seznámit ty nejmladší s možnými nástrahami internetu.

V digitálním světě

Animovaná výuková videa a lekce seznamují žáky s tím, jak vystupovat na internetu nebo jak fungují vyhledávače. Snahou je také přiblížit, jakým způsobem působí dezinformace nebo

jaký psychologický efekt mají „lajky“ na sociálních sítích. V rámci této lekce se navíc, krom jiného, dovíme, jakým způsobem vytvářet silné heslo.

Datová lhota

Cílem této lekce je naučit děti, jakým způsobem funguje počítač, chytrý telefon nebo internet, přičemž se snaží budovat návyky bezpečného chování pochopením technologických souvislostí.

Pro 2. stupeň ZŠ

Oproti mladším ročníkům jsou žáci druhého stupně aktivnější na sociálních sítích, proto se mnohem více dostávají do styku s informacemi, které nemusí být vždy pravdivé. Z tohoto důvodu je potřeba seznamovat žáky s pojmy jako dezinformace či hoax.

Komiksový Instagram

V rámci komiksového instagramu vystupuje fiktivní influencer Petr Výtržný a jeho patra. Jejich cílem je seznámit žáky 2. stupně s tématy jako digitální identita, nakupování online nebo autorská práva.

Podcast Filtr

Jedná se o 10 dílnou podcastovou sérii Filtr, který se snaží přibližovat někdy složitá témata jako hoax či mediální manipulace. Důvodem proč se v této době věnovat problematice bezpečného internetu, je hned několik. Jsou to právě žáci, kteří v této době tráví většinu času online a elektronická komunikace se stala nedílnou součástí jejich výukové praxe. Proto je potřeba žáky v rámci tohoto prostoru chránit, adekvátní formou edukovat a předcházet potenciálním problémům.

[Veškeré tyto lekce jsou dostupné na: https://osveta.nukib.cz/festival](https://osveta.nukib.cz/festival)